

ДО

Г-Н ДИМИТЪР ГЛАВЧЕВ, МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Г-Н ВЛАДИМИР МАЛИНОВ, МИНИСТЪР НА ЕНЕРГЕТИКАТА

Г-ЖА ЛЮДМИЛА ПЕТКОВА, МИНИСТЪР НА ФИНАНСИТЕ

КОПИЕ ДО

ПАРЛАМЕНТАРНА КОМИСИЯ ПО БЮДЖЕТ И ФИНАНСИ

ОФИЦИАЛНА ПОЗИЦИЯ НА ПРЕДСТАВИТЕЛИТЕ НА ВЪЗОБНОВЯЕМИЯ ЕНЕРГИЕН СЕКТОР ВЪВ ВРЪЗКА С ПРЕДЛАГАНОТО УДЪЛЖАВАНЕ НА ТАВАНА НА ПРИХОДИТЕ, ПРИЛАГАН ЗА ПРОИЗВОДИТЕЛИТЕ НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ В §3 ОТ ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ НА ПРОЕКТА НА ЗАКОНА ЗА ДЪРЖАВНИЯ БЮДЖЕТ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ЗА 2025 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА,

От името на Асоциация „Хидроенергия“, „Българска Ветроенергийна асоциация“ (БГВЕА), „Българска фотоволтаична асоциация“ (БФА), „Асоциацията за производство, съхранение и търговия с електроенергия“ (АПСТЕ) и „Съюз на производителите на екологична енергия“ (СПЕЕ БГ) в качеството си на легитимни представители на възобновяемия сектор, изразяваме категоричното си несъгласие с предложението да бъде продължен режимът за определяне на таван на приходите за производителите на електрическа енергия. Мотивите ни срещу продължаващата неправомерна намеса на държавата в пазарните принципи и динамика се основават на липсата на каквато и да е икономическа обосновааност, противоречие със стратегически принципи и приоритети на страната, касаещи енергийния преход и грубо нарушаване на законните интереси на инвеститорите. Предложения, които са немотивирани и противоречат на европейски регулации за вътрешния пазар на електроенергия и регламенти¹ с пряко действие в българското законодателство, целящи изпълнението на стратегическата цел на Европейския съюз, поставят България в неравностойна позиция и дискриминират най-активния частен инвестиционен сектор в страната, с добавена стойност към БВП, с основен принос за декарбонизацията и допринасящ пряко за изпълнение на ангажиментите на България за успешно осъществяване на енергийната трансформация и интегриране на по-висок дял на възобновяемата енергия в енергийния микс на страната (*по официални данни частният възобновяем сектор представлява половината от общата инсталирана мощност в енергетиката в страната*).

¹ Регламент (ЕС) 2022/2577 на Съвета от 22 декември 2022г. за насърчаване на енергията от възобновяеми източници

Остротата на проблема се засилва и от неяснотата, свързана с остойносттаването на мярката, която се определя с акт на Министерски съвет и конкретно от официалното изказване на министър Малинов, че ще бъде предложено намаляване на стойността на съществуващия таван на приходите. Категоричната ни позиция е, че приемането на по-нисък таван на приходите ще застраши функционирането на целия енергиен сектор в страната и ще принуди редица производители да преустановят работа или да намалят драстично обема на производство. Това от своя страна ще доведе до чувствително влошаване на инвестиционния климат в сектора и ще постави страната в неравностойно положение в сравнение с останалите страни от ЕС. Българската енергетика ще загуби своята конкурентоспособност, както и стимулите на участниците на пазара да продължат да инвестират и да поддържат в техническа изправност съоръженията, които експлоатират.

Предвид обективните пазарни реалности, от изключителна важност е да станат обществено известни аргументите за определяне на конкретните стойности. Установяването на прозрачни процеси в този контекст ще допринесе за легитимност на решението, което беше поставено под съмнение при удължаване на мярката, през последните години. Досегашният опит показва пълна липса на прозрачност, обосновка и оценка на въздействието, което разглеждаме като безпрецедентна порочна практика, основана на погрешни схващания относно реалността на енергийните пазари. Всяка намеса трябва да се основава на стабилен анализ на ползите и цялостното въздействие върху крайните потребители като паралелно с това се отчитат реалните допълнителни разходи за производителите, които не са съществували към момента на реализиране на инвестициите и са в резултат на редица законодателни и нормативни промени през последните 10 години, които чувствително влошиха жизнеспособността на дружествата, опериращи в сектор възобновяема енергия (*въвеждане на Нетно Специфично Производство, вноска във ФСЕС, задължение за търговия на цялото количество произведена енергия през платформите на БНЕБ и съответните дължими такси, разходи за балансиране, повишени оперативни разходи в резултат на общия инфлационен натиск и др.*).

Освен това, настоящият механизъм за определяне на тавана на приходите, прилаган за всяка сделка, създава значителни рискове за производителите на електроенергия. При този подход производителите носят целия риск за инвестициите си, тъй като в часовете с ниски продажни цени на електроенергията те не получават приход до определения таван, но в същото време не могат да се възползват от високите цени в други часови зони. Така средногодишно реалния приход на производителите е значително по-нисък от определения таван. Това води до дисбаланс, който подкопава принципа на пазарна равнопоставеност и сериозно застрашава дългосрочната възвращаемост на инвестициите в сектора. Ако все пак бъде определен таван на приходите, би следвало той да се изчислява на база

среднопретеглена годишна пазарна цена. Това би позволило реалистична оценка на динамиките на пазара и би гарантирало, че производителите получават адекватна възвращаемост на инвестициите си в контекста на значителните разходи, свързани с оперирането на възобновяеми енергийни мощности.

Обръщаме внимание и на други важни аспекти, които е необходимо да бъдат отчетени с приоритет:

- необоснованото изземване на приход налага допълнителна данъчна тежест, която се изразява в следното - производителите на електроенергия внасят 5% от приходите от продажбата на електроенергия във Фонд СЕС. В настоящия си вид, методиката за изчисление, така както е тълкувана от ФСЕС, води до двойно облагане на производителите. Веднъж производителят внася като целева вноска разликата между пазарната цена и тавана, когато пазарната цена надвишава тавана, и втори път същата сума се включва в изчислението на 5% вноска към ФСЕС, което представлява недопустимо двойно данъчно облагане.

- продължаването на мярката въздейства отрицателно на сигурността за инвеститорите и създава рискове за функционирането на пазара на електроенергия;

- възпрепятства постигането на целите, определени в предложението за структурата на пазара на електроенергия, а именно да се улеснява сключването на споразумения за изкупуване на енергия и да се гарантира възможно най-ликвиден пазар на такива споразумения;

- грубо нарушаване на принципите на правна и пазарна равнопоставеност;

Като представители на асоцииран интерес в годините сме заявявали многократно подкрепата си относно пълната либерализация на пазара, като за целта е необходимо да се прекрати кръстосаното субсидиране на бизнеса и на крайните потребители за сметка на енергийните производители. На фона на нарастващата необходимост от нови възобновяеми мощности за овладяване на цените на електроенергията, преодоляване на енергийната зависимост на европейско и национално ниво и трансформацията към въглеродно-неутрални технологии трябва законодателят безусловно да създаде режим, гарантиращ защита на инвестициите, за да функционира нормално икономическата система, вместо да се създават последователно обструкции, които влошават жизнеспособността на дружествата. Необходимо е въвеждане на стимули за гъвкаво потребление от страна на индустрията, съобразено с периодите на производство с по-ниски цени, които от своя страна съвпадат с периодите на високо производство на енергия от възобновяеми източници, както и възползването в пълна степен от средствата, отпускани по „Плана за възстановяване и устойчивост“, които целят подкрепа за изграждане на съоръжения за съхранение на електроенергия. Възприемането на подобен комплексен подход ще подобри енергийната ефективност на индустрията, ще намали разходите за енергия и ще увеличи тяхната конкурентоспособност.

В заключение подчертаваме, че устойчивото развитие на икономиката, инвестиционната среда и зеленият преход са немислими, при условие, че възобновяемият сектор е поставян системно в условия на неравнопоставеност, при грубо нарушаване на легитимните интереси на инвеститорите. Апелираме за осигуряване на равнопоставеност между отделните категории енергийни предприятия и премахване на пречките пред развитието и функционирането на конкурентен енергиен пазар.

БЪЛГАРСКА ВЕТРОЕНЕРГИЙНА АСОЦИАЦИЯ

БЪЛГАРСКА ФОТОВОЛТАИЧНА АСОЦИАЦИЯ

АСОЦИАЦИЯ ЗА ПРОИЗВОДСТВО, СЪХРАНЕНИЕ
И ТЪРГОВИЯ С ЕЛЕКТРОЕНЕРГИЯ

СЪЮЗ НА ПРОИЗВОДИТЕЛИТЕ НА
ЕКОЛОГИЧНА ЕНЕРГИЯ

АСОЦИАЦИЯ „ХИДРОЕНЕРГИЯ“